

Forslag til forskrift om nasjonal retningslinje for barnesykepleierutdanning

Hjemmel: Fastsatt av Kunnskapsdepartementet 31.01.2020 med hjemmel i lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler (universitets- og høyskoleloven) § 3-2 annet ledd.

Kapittel 1 Virkeområde og formål

§ 1 Virkeområde og formål

Forskriften gjelder for universiteter og høyskoler som gir barnesykepleierutdanning, og som er akkreditert etter lov om universiteter og høyskoler § 1-2 og § 3-1.

Forskriften gjelder for barnesykepleierutdanning på 90 og 120 studiepoeng.

Forskriften skal sikre et nasjonalt likeverdig faglig nivå, slik at kandidatene som uteksamineres har en felles sluttkompetanse, uavhengig av utdanningsinstitusjon.

§ 2 Formål med utdanningen

Barnesykepleierutdanningen bygger på bachelorutdanning i sykepleie eller tilsvarende og norsk autorisasjon som sykepleier. Fullført barnesykepleierutdanning på 120 studiepoeng gir mastergrad i barnesykepleie og kvalifiserer for arbeid som barnesykepleier. Kandidater som avslutter utdanningen etter 90 studiepoeng, har fullført videreutdanning i barnesykepleie og kvalifiserer også til arbeid som barnesykepleier.

Barnesykepleierutdanningen bidrar til å styrke kvaliteten på helse- og omsorgstjenester til barn og unge. Målgruppen for barnesykepleie er premature, nyfødte, barn og ungdom og deres familie med behov for helse og omsorgstjenester relatert til helseutfordringer, sykdom og skade.

Barnesykepleierutdanningen skal utdanne kandidater til å utøve avansert sykepleie til akutte og/eller kritisk syke barn, barn med langvarige eller palliative sykdomsforløp og helseutfordringer relatert til funksjonsnedsettelse samt psykiske og sosiale følger av sykdom, behandling og funksjonstap. Barnesykepleieren innehar selvstendig klinisk vurderings-, beslutnings- og handlingskompetanse for å ivareta eget ansvarsområde. Barnesykepleie ytes med omsorg og respekt for barn og deres familiers integritet, autonomi, medbestemmelse og verdighet. Barnesykepleieren kjennetegnes ved å ivareta det friske i barnet, fremme mestring, opprettholde håp, livskvalitet og mening.

Barnesykepleierutdanningen skal gi spesialkompetanse til å håndtere barnesykepleiefaglige problemstillinger på individ-, gruppe- og samfunnsnivå. Barnesykepleie fordrer etisk refleksjon, samt kommunikative, didaktiske og sosiale ferdigheter. Barnesykepleie foregår i nært samarbeid med barnet og familien, andre faggrupper og sektorer. Barnesykepleierutdanningen skal sikre kompetanse og fremme holdninger som danner grunnlag for likeverdige helse- og omsorgstjenester for alle barn og familier og skal være i takt med utviklingen i helsevesenet og samfunnet generelt.

Barnesykepleie ytes ut fra helsefremmende, forebyggende, behandlende, rehabiliterende og lindrende perspektiver. Barnesykepleieren bidrar til helhetlige pasientforløp som gir trygge, virkningsfulle og samordnede tjenester med god ressursutnyttelse på tvers av tjenestesteder og nivåer. Barnesykepleieren har kompetanse til å lede faglig utvikling av barnesykepleierfaget. Barnesykepleierutdanningen skal gi kunnskap i ulike vitenskapelige tradisjoner, prinsipper og forskningsetikk og kvalifiserer til innovasjon, endrings- og forbedringsarbeid.

Barnesykepleieren underviser og veileder barn og familier i håndteringen av potensielle og aktuelle helseutfordringer og sykdom. Barnesykepleieren veileder studenter, kolleger og samarbeidspartnere i sykepleie til premature, nyfødte, barn, ungdom og deres familier.

§ 3 Kompetanseområder

Barnesykepleierutdanningen skal gi læringsutbytte i tråd med kravene i kapittel 2 til 7 for utdanning på 120 studiepoeng og kapittel 2 til 6 for utdanning på 90 studiepoeng, under følgende kompetanseområder:

- Barnesykepleie som fag og profesjon
- Det akutt og/eller kritisk syke barn
- Barn med langvarig sykdom, funksjonsnedsettelse og barnepalliasjon
- Barns psykiske helse og sosiale vilkår
- Forskning, formidling og kvalitetsutvikling

Kapittel 2 Læringsutbytte for kompetanseområde barnesykepleie som fag og profesjon

§ 4 Barnesykepleie som fag og profesjon – Kunnskap

Kandidaten

- a. har avansert kunnskap om barns normale utvikling, grunnleggende behov og kommunikasjon med barn
- b. har inngående kunnskap om barns juridiske posisjon, og rettigheter i kontakt med helsetjenesten
- c. har avansert kunnskap om stress, mestringsstrategier og følger av sykdom og sykehusinnleggelse for barn og deres familie
- d. har inngående kunnskap om helsefremmende, forebyggende, behandlende, rehabiliterende og lindrende perspektiver
- e. har inngående kunnskap om helhetlige pasientforløp som gir trygge, virkningsfulle og samordnede tjenester med god ressursutnyttelse på tvers av tjenestesteder og nivåer
- f. kan analysere faglige problemstillinger med utgangspunkt i fagområdets historie, tradisjoner, egenart og plass i samfunnet

§ 5 Barnesykepleie som fag og profesjon – Ferdigheter

Kandidaten

- a. kan bruke relevante metoder for kommunikasjon, tilrettelegging av samspill, involvering og samhandling med syke barn og deres familie med utgangspunkt i barnets tilstand, alder og utviklingstrinn
- b. kan bruke relevante metoder i omsorg og respekt for barn og deres families integritet, autonomi, medbestemmelse og verdighet
- c. kan bruke relevante metoder for å ivareta det friske i barnet, fremme mestring, opprettholde håp, livskvalitet og mening
- d. kan bruke relevante metoder til å informere, veilede og undervise syke barn og deres familie, studenter og kollegaer
- e. kan selvstendig utføre kliniske vurderinger og beslutninger, og iverksette relevante barnesykepleiefaglige tiltak
- f. kan analysere ulike former for stress, krise og mestringsmekanismer og anvender sine kunnskaper for å ivareta syke barn og deres familie

§ 6 Barnesykepleie som fag og profesjon – Generell kompetanse

Kandidaten

- a. kan anvende relevante kunnskaper og har kompetanse som kan fremme holdninger og danne grunnlag for likeverdige helse- og omsorgstjenester for alle barn og familier i samfunnet
- b. kan analysere og formidle barnesykepleiefaglige og etiske problemstillinger og konklusjoner

- c. kan anvende relevante kunnskaper og ferdigheter for å lede, planlegge og koordinere behandlingsforløp
- d. kan anvende sine kunnskaper og ferdigheter på nye områder og lede faglig utvikling av barnesykepleierfaget

Kapittel 3 Læringsutbytte for kompetanseområde det akutt og/eller kritisk syke barn

§ 7 Det akutt og/eller kritisk syke barn – Kunnskap

Kandidaten

- a. har avansert kunnskap om symptombilder og behandlingsforløp hos akutt og/eller kritisk syke barn
- b. har avansert kunnskap om hvordan observere, identifisere, vurdere og behandle syke barns generelle og spesielle behov ved svikt eller trussel om svikt i vitale funksjoner hos premature og syke barn, herunder også avansert hjerte- og lungeredning til alle aldersgrupper
- c. har avanserte kunnskaper om konsekvenser som kan oppstå som følge av undersøkelser og behandling i et akutt/kritisk forløp hos barn og hvordan disse kan forebygges
- d. har avansert kunnskap om fysiologiske og patofysiologiske prosesser, sykdom og sykdomslære hos foster, premature, nyfødte, barn og ungdom
- e. har bred kunnskap om farmakologi, spesielt farmakokinetikk og farmakodynamikk i behandlingen av nyfødte og barn

§ 8 Det akutt og/eller kritisk syke barn – Ferdigheter

Kandidaten

- a. kan analysere og bruke relevante metoder i overvåkning, observasjon, prioritering, iverksettelse, evaluering og dokumentasjon av systematiserte tiltak i behandlingsforløpet til det akutt og/eller kritisk syke barnet
- b. kan selvstendig bruke relevante metoder for å håndtere respirasjons- og sirkulasjonsstøttende behandling til syke barn, inkludert å utføre avansert hjerte-lungeredning til alle aldersgrupper
- c. kan analysere og bruke relevant kunnskap for å administrere legemidler til barn

§ 9 Det akutt og/eller kritisk syke barn – Generell kompetanse

Kandidaten

- a. kan anvende relevant kunnskap for å kommunisere og samhandle i det tverrfaglige teamet i behandlingen av det akutt og/eller kritisk syke barnet
- b. kan drøfte faglige og etiske problemstillinger om akutt og/eller kritisk syke barn

Kapittel 4 Læringsutbytte for kompetanseområde barn med langvarig sykdom, funksjonsnedsettelse og barnepalliasjon

§ 10 Barn med langvarig sykdom, funksjonsnedsettelse og barnepalliasjon – Kunnskap

Kandidaten

- a. har avanserte kunnskaper om barnets og familiens opplevelser, reaksjoner og behov ved langvarig sykdom og funksjonsnedsettelse
- b. har inngående kunnskaper om forebygging, rehabilitering og habilitering av utviklingskader, komplikasjoner og ubehag ved sykdom og funksjonsnedsettelse
- c. har avansert kunnskap om de hyppigste medisinske og kirurgiske sykdommer og tilstander hos barn

- d. har avansert kunnskap om mikrobiologi, hygiene og smittevern, spesielt relatert til aktuelle nyfødte- og barneavdelinger
- e. har inngående kunnskap om barnepalliasjon

§ 11 Barn med langvarig sykdom, funksjonsnedsettelse og barnepalliasjon – Ferdigheter

Kandidaten

- a. kan bruke relevante metoder for å hjelpe barn og deres familie til å håndtere situasjonen ved langvarig sykdom, funksjonsnedsettelse eller palliative forløp
- b. kan bruke relevante metoder og kunnskaper innen habilitering og rehabilitering ved omsorg, pleie og behandling av barn med langvarig sykdom og/eller funksjonsnedsettelse
- c. kan analysere og bruke relevant kunnskap for å tilpasse smittevern i behandlingen av syke barn

§ 12 Barn med langvarig sykdom, funksjonsnedsettelse og barnepalliasjon –Generell kompetanse

Kandidaten

- a. kan anvende sine kunnskaper og ferdigheter for å forebygge og identifisere komplikasjoner og senskader gjennom pleie, omsorg og behandling av barn

Kapittel 5 Læringsutbytte for kompetanseområde barns psykiske helse og sosiale vilkår

§ 13 Barns psykiske helse og sosiale vilkår – Kunnskap

Kandidaten

- a. har inngående kunnskap om sammenhengen mellom sosiale vilkår, helse, sykdom og behandling hos barn og unge
- b. har bred kunnskap om psykisk helse, psykiske lidelser og relasjonen mellom psykisk helse og sykdom hos barn og unge
- c. har avansert kunnskap om konsekvenser av, og alternativer til bruk av tvang
- d. har avansert kunnskap om barnemishandling og omsorgssvikt
- e. har bred kunnskap om minoriteter, etnisitet og kultur i møte med syke barn og deres familie

§ 14 Barns psykiske helse og sosiale vilkår – Ferdigheter

Kandidaten

- a. kan bruke relevante metoder for å bygge tillit og trygghet hos barn og unngå tvang, særlig i forhold til smertefulle/ubehagelige prosedyrer, undersøkelser og behandling
- b. kan analysere tegn og symptomer på omsorgssvikt og barnemishandling, og kan iverksette nødvendige tiltak
- c. kan bruke relevante metoder for å selvstendig vurdere familiens behov og iverksette tiltak i forbindelse med barnets sykdomsforløp

§ 15 Barns psykiske helse og sosiale vilkår – Generell kompetanse

Kandidaten

- a. kan kommunisere og samhandle med respekt for det syke barnet og familiens integritet, ressurser og opplevelser uavhengig av sosial status, kultur og etnisk bakgrunn
- b. kan identifisere etiske problemstillinger relatert til sosiale vilkår, psykisk helse og psykiske lidelser hos barn og unge

Kapittel 6 Læringsutbytte for kompetanseområde forskning, formidling og kvalitetsutvikling

§ 16 Forskning, formidling og kvalitetsutvikling – Kunnskap

Kandidaten

- a. har inngående kunnskap om sentrale vitenskapsteoretiske tradisjoner og design for gjennomføring av forsknings- og kvalitetsutviklingsprosjekt
- b. har inngående kunnskap om betydningen av begrepsavklaring og ulike former for teoretisk viten
- c. har inngående kunnskap om vitenskapelige teorier med tilhørende analyseverktøy relevant for utvikling og formidling av ny kunnskap
- d. har avansert kunnskap om forskningsetikk og personvern særlig med fokus på forskning som inkluderer barn

§ 17 Forskning, formidling og kvalitetsutvikling – Ferdigheter

Kandidaten

- a. kan gjennomføre og rapportere et selvstendig avgrenset vitenskapelig prosjekt under veiledning
- b. kan analysere og anvende relevant teori, metodologi og teknikker for produksjon og formidling av ny viten
- c. kan analysere og forholde seg kritisk til vitenskapelige rapporter, faglige retningslinjer og praksis

§ 18 Forskning, formidling og kvalitetsutvikling - Generell kompetanse

Kandidaten

- a. kan identifisere og analysere barnesykepleiefaglige problemstillinger på individ-, gruppe- og samfunnsnivå for å dokumentere, evaluere og kvalitetssikre praksis og utvikle barnesykepleie som fagområde
- b. kan anvende kunnskaper og ferdigheter gjennom kritisk analyse av ulike kunnskapsformer, verdier og menneskesyn
- c. kan formidle resultat fra forskning, kvalitetsarbeid relevant for fagområdet og bidra til implementering i praksis

Kapittel 7 Studiets oppbygning og praksisstudier

§ 19 Studiets oppbygning

Barnesykepleierdanningen skal ha en begrunnet oppbygning som viser hvordan de ulike fagområdene bygger på hverandre og bidrar til at klinisk og vitenskapelig kompetanse utvikles og integreres. Videre skal oppbygningen sikre progresjon og fordypning, og sikre integrering mellom teori- og praksisstudier på en måte som understøtter læringsutbyttebeskrivelsene. Hvert studieår skal inneholde teoristudier og praksisstudier.

Det skal tilrettelegges for at kandidater kan avslutte utdanningen etter 90 studiepoeng.

§ 20 Praksisstudier

Praksisstudier skal være en integrert del av masterutdanningen. Praksisstudiene må sikre mulighet for oppnåelse av læringsutbyttebeskrivelser, og utgjøre minimum 30 uker av studiets totale lengde. Hver praksisuke skal minimum inneholde gjennomsnittlig 30 timer

med pasient- og brukernær praksis. Annen undervisning som simulering og ferdighetstrening skal komme i tillegg til praksisstudiene.

Praksisstudiene skal sikre at kandidaten får klinisk erfaring fra behandling av premature, akutt og/eller kritisk syke nyfødte, barn og ungdom.

Ved utvelging av praksistilbydere skal utdanningsinstitusjonene forsikre seg om at det tilbys relevante læresituasjoner, kunnskapsbaserte tjenester og kompetente veiledere. Praksistilbyderen har ansvar for den daglige veiledningen og oppfølgingen av kandidaten. Praksisveileder skal fortrinnsvis være kvalifisert spesialsykepleier med oppdatert kunnskap på det aktuelle fagområdet og bør ha formell veiledningskompetanse.

Utdanningsinstitusjonen har ansvar for å følge opp kandidaten hos praksistilbyder, skal være oppdatert i praksistilbyders problemstillinger og bistå i pedagogiske spørsmål inkludert planlegging av læringsaktiviteter, veiledningsmetodikk og evaluering.

Utdanningsinstitusjonene skal inngå samarbeidsavtaler med praksistilbyderen. Avtalene skal regulere ansvar, roller, kapasitet på praksisplasser, kompetanse og samarbeidsarenaer på alle relevante nivå, og bør legge til rette for forsknings-, utviklings- og innovasjonssamarbeid på tvers av institusjonene.

Utdanningsinstitusjonen skal legge til rette for at deler av utdanningen kan gjennomføres som utveksling med andre læresteder.

Kapittel 8 Ikrafttredelse og overgangsordninger

§ 21 Ikrafttredelse og overgangsordninger

Forskriften trer i kraft 1. juli 2021. Institusjoner som tilbyr barnesykepleierutdanning kan selv velge om de vil følge denne forskriften fra høsten 2022. Fra 2023 skal alle institusjoner som tilbyr barnesykepleierutdanning følge forskriften. Studenter som følger tidligere rammeplan, har rett til å avlegge eksamen etter denne inntil 1. juli 2025. Fra dette tidspunktet oppheves forskrift 1. desember 2005 nr.1386 til rammeplan for barnesykepleierutdanning.

Universiteter og høyskoler som tilbyr utdanningen, kan likevel tilby eksamen etter nevnte rammeplan inntil 31.12.2027.